

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

2003 m. kovo 31 d. Nr. 1020-27-47
Vilnius

Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolės Finansinio audito 2-ojo departamento direktorės V. Atraškienės 2002-07-22 pavedimu Nr.1020-27, vyresnioji valstybinė auditorė V. Jasevičiūtė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijoje atliko finansinį auditą.

Audito užduotis

Audituojamas subjektas –Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (toliau - Ministerija), adresas Gedimino 30/1, 2600 Vilnius, identifikavimo kodas 8860495.

Auditauta 2002 metų finansinė atskaitomybė.

Finansinio audito tikslas – nustatyti ar Ministerijos pateiktos finansinės atskaitos parodo tikrą bei teisingą finansinę būklę ir ar jos sudarytos, remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais bei atlikti 2002 metų finansinės atskaitomybės ir sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ši atskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei atskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą, dalis.

Atskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Audituojamuoju laikotarpiu Ministerijai vadovavo teisingumo ministras Vytautas Markevičius, už buhalterinę apskaitą atsakinga Finansų departamento direktorė Gertrūda Tumelienė.

Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Finansinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr.V-26 “Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo” patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais.

Ministerija 2002 m. tiesiogiai vykdė devynias, iš penkiolikos Ministerijos strateginiame veiklos plane patvirtintų programų. Likusioms šešioms programoms vykdyti, biudžeto asignavimai buvo skiriami Ministerijai pavaldžioms institucijoms.

Audito metu vertinome ar Ministerija biudžeto asignavimus, skirtus Teisinės sistemos koordinavimo ir kontrolės (kodas 01.01) bei Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo (kodas 03.02) programų vykdymui, naudojo remdamasi įstatymais ir kitais teisės aktais, ar Ministerijos pateiktos suvestinės finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą finansinę būklę.

Ištyrę vidaus kontrolės aplinką bei rizikos faktorius, susijusius su Ministerijos veikla ir apskaitos sistemomis, parengėme darbo užmokesčio ir įmokų socialiniam draudimui, Kitų išlaidų darbams, prekėms ir paslaugoms, ilgalaikio turto apskaitos sričių programas bei sandorių audito, apimančio teisės aktų laikymosi priežiūrą, programą. Audito metu taip pat patikrinome Išlaidų sąmatų vykdymo 2003-01-01 balanso likučius ataskaitinio laikotarpio pabaigai, Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2003-01-01 apyskaitos duomenis, kitų, Ministerijos pateiktų finansinės atskaitomybės formų rodiklių teisingumą. Atliekant kitų išlaidų darbams, prekėms ir paslaugoms auditą, surinkome įrodymus apie pinigų operacijų teisingumą. Audito metu surinkome įrodymus audito nuomonei pareikšti.

Audituojamo subjekto finansinės veiklos rezultatai

Ministerijos veikla 2002 m. organizuota vadovaujantis parengtu Institucijos strateginiu veiklos planu, kuriame numatytiems strateginiams tikslams įgyvendinti Ministerija 2002 metais vykdė 15 programų. Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2001-12-13 Nr.IX-643 su vėlesniais pakeitimais) Ministerijos 2002 metais vykdomoms programoms iš viso patvirtinta 35407,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, iš jų paprastosioms išlaidoms 29254,0 tūkst.Lt, t.sk. darbo užmokesčiui – 15629,0 tūkst.Lt bei 6153,0 tūkst.Lt nepaprastosioms išlaidoms.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 28 d. nutarimu Nr.119 “Dėl 2002 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo” (su vėlesniais pakeitimais) valstybės biudžeto asignavimai paskirstyti Ministerijos vykdomoms programoms:

Programų kodai	Programų pavadinimai	Funkcinės klasifikacijos kodai	Asignavimai			
			Iš viso	Iš jų:		Nepaprastosioms išlaidoms
				Paprastosioms išlaidoms		
				Iš viso	Iš jų darbo užmok.	
1	2	3	4	5	6	7
1 1	Teisėsaugos institucijų (teisinės) sistemos koordinavimas ir kontrolė	3.	4441	4341	2905	100

1 2	Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimas	3.	9496	9496	7035	
1	2	3	4	5	6	7
1 3	Neteisėtais pareigūnų veiksmais padarytos moralinės ir materialinės žalos atlyginimas	14.	230	230		
1 4	Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas	3.	3420			3420
2 2	Hipotekų registro plėtojimas	3.	3346	3246	1961	100
2 3	Specialioji hipotekos įstaigų materialinės techninės bazės plėtimo programa	3.	2010	1302	100	708
2 4	Juridinių asmenų registro tvarkymas	3.	1500	300	195	1200
3 1	Naujų tyrimo metodų įdiegimas ir ekspertinė praktika	3.	4536	3936	2773	600
3 2	Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimas	14.	4890	4890		
3 3	Specialioji ekspertizių atlikimo programa	3.	140	120	30	20
4 1	Dalyvavimas kuriant teisinę sistemą	3.	718	718	510	
4 2	Specialioji "Teisės problemų" leidybos programa	3.	130	125	50	5
4 3	Teisėjų, antstolių, teismų ir hipotekos darbuotojų kvalifikacijos kėlimas	3.	257	257		
4 4	Teisėkūros proceso ir įstatymų įgyvendinimo sistemos pagrindų sukūrimas	14.	164	164		
5 1	Atstovavimas Europos Žmogaus teisių Teisme	3.	129	129	70	
	Iš viso		35407	29254	15629	6153

Iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo fondo Ministerijai 2002 metais papildomai buvo skirta 98,7 tūkst.Lt Teisėsaugos institucijų koordinavimo ir kontrolės bei 97,0 tūkst.Lt Naujų tyrimo metodų įdiegimo ir ekspertinės praktikos programoms vykdyti.

Be to, 500,0 tūkst.Lt sudarė viršplaninės įmokos į biudžetą, gautos vykdant Specialiąją hipotekos įstaigų techninės materialinės bazės plėtojimo programą.

Ministerija 2002 metais Strateginiame plane numatytų programų vykdymui iš viso gavo 35780,3 tūkst.Lt valstybės biudžeto asignavimų, iš jų paprastosioms išlaidoms 29222,9 tūkst.Lt, t.sk. darbo užmokesčiui 15434,3 tūkst.Lt ir nepaprastosioms išlaidoms 6557,4 tūkst.Lt. Ministerija 2002 metais gavo 99 proc. numatytų skirti valstybės biudžeto asignavimų. Ministerijos 2002 metų kasinės išlaidos sudarė 35780,3 tūkst.Lt, t.y. buvo panaudoti visi gauti asignavimai..

Ministerijos pateiktoje suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2003-01-01 apyskaitoje (Forma Nr.2) nurodytos kasinės išlaidos pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius neviršijo patikslinto ataskaitinio laikotarpio asignavimų plano, išskyrus tai, kad šioje apyskaitoje nurodytos Ryšių paslaugų straipsnio kasinės išlaidos viršijo patikslintą ataskaitinio laikotarpio asignavimų planą 24,2 tūkst.Lt. Audito metu nustatėme, kad kasinės Ryšių paslaugų straipsnio išlaidos buvo viršytos vykdant Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimo programą (programos kodas 01.02) – 26,3 tūkst.Lt bei vykdant Hipotekos registro plėtojimo programą (programos kodas 02.02) - 6,5 tūkst.Lt.

Pažymėtina, kad Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimo programos biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2003-01-01 apyskaitoje nurodytos kasinės išlaidos viršijo patikslintą asignavimų planą pagal šiuos ekonominės klasifikacijos straipsnius: Šildymas – 0,1 tūkst.Lt, Ryšių paslaugos – 26,3 tūkst.Lt, Transporto išlaikymas – 5,2 tūkst.Lt, Kitos išlaidos – 18.1 tūkst.Lt.

Hipotekos registro plėtojimo programos biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2003-01-01 apyskaitoje nurodytos kasinės išlaidos viršijo patikslintą asignavimų planą pagal šiuos ekonominės klasifikacijos straipsnius: Įnašai socialiniam draudimui – 4,0 tūkst.Lt, Ryšių paslaugos – 6,5 tūkst.Lt, Kitos prekės 2,1 tūkst.Lt, Kitos išlaidos – 4,5 tūkst.Lt.

Audito metu nustatyta, kad minėtų programų vykdymo atskirų ekonominės klasifikacijos straipsnių kasinės išlaidos viršijo patikslintą ataskaitinio laikotarpio asignavimų planą, tačiau bendros asignavimų sumos, pagal kiekvienai iš šių programų patvirtintą išlaidų sąmatą, nebuvo viršytos.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 6 str. asignavimų valdytojams suteikta teisė biudžetinėmis metais, ne vėliau kaip likus 10 dienų iki atitinkamo ketvirčio pabaigos, keisti jų vadovaujamų ir jiems pavaldžių institucijų veiklai biudžetų asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirti, neviršijant patvirtintų tam tikrai programai ir funkcijai bendrųjų asignavimų paprastosioms išlaidoms sumų, apie tai informuojant Finansų ministeriją. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimo Nr.543 "Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo" 91 p. nurodyta, kad asignavimus pakeitus pagal ekonominę paskirtį, atitinkamai tikslinamos sąmatos. Ministerija, nustatyta tvarka nepatiksline Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimo ir Hipotekos registro

plėtojimo programų biudžeto išlaidų sąmatų ir nepakeitė asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirties.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05 Nr. I-1113 su vėlesniais pakeitimais) 8 str. nuostatomis biudžetinių įstaigų asignavimų valdytojais, šiuo atveju Teisingumo ministras V. Markevičius, yra atsakingas už teisingą pavaldžių įstaigų išlaidų sąmatų sudarymą ir turi garantuoti pavaldžių įstaigų bei savo finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumą.

Ministerija kartu su 2002 metų finansine atskaitomybe pateikė Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaitą. Ataskaitoje pateikti Ministerijos 2002 m. vykdytų programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai. Ataskaitos duomenimis neįvykdyti keturių programų kai kurių uždavinių metiniai įgyvendinimo planai:

-*programa 02.04 Juridinių asmenų registro tvarkymas* – uždavinys “Įsteigti juridinių asmenų registrą” neįvykdytas;

-*programa 02.02 Hipotekų registro plėtojimas* – uždavinys” Ne ginčo tvarka išnagrinėti kreditorių pareiškimų dėl išieškojimo nukreipimo į įkeistą turtą “ įgyvendintas 95 proc., ”Įregistruota turto arešto aktų” uždavinys įgyvendintas 87 proc., “Įregistruota vedybų sutarčių” uždavinys įgyvendintas 11 proc., “Įregistruota lizingo ir pirkimo-pardavimo išsimokėtinai sutarčių, kurių objektas neregistruotinas turtas” uždavinys įgyvendintas 33 proc.;

-*programa 03.03 Specialioji ekspertizių atlikimo programa* – uždavinys “Ekspertizių atlikimas” įgyvendintas 87 proc.;

-*programa 03.01 “Naujų tyrimo metodų įdiegimas ir ekspertinė praktika”* – uždavinys “Valandų skaičius vienai ekspertizei” įgyvendintas 95 proc.

Klaidos, pažeidimai, netikslumai

Audito metu nenustatėme reikšmingų klaidų Ministerijos sudarytoje 2002 metų finansinėje atskaitomybėje.

Kiti pastebėjimai ir rekomendacijos

Atliekant ilgalaikio turto auditą nustatyta, kad Ministerija iki 2002 m. birželio mėn. Buhalterinėje apskaitoje neapskaitė Ministerijos patikėjimo teise valdomo valstybės turto, t.y. Vilniaus apygardos teismo pastato, esančio Gedimino pr. 40/1 Vilniuje. Minėtas pastatas iki 2002 m. 06 mėn. buvo apskaitytas ir atvaizduotas Vilniaus apygardos teismo balanse. Ministerija pastatą įtraukė į apskaitą 2002 m. 06 mėn. ir atvaizdavo Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo balanse 2002-07-01, remdamasi Vilniaus m. apygardos teismo 2002-07-17 rašte nurodyta pastato balansine verte 10775278,00 Lt. Ministerija 2002 metais pastato vertę padidino 2001 metais atliktų pastato pastogės rekonstrukcijos-pritaikymo administracinėms patalpoms projektavimo ir statybos darbų verte - 1963022,00 Lt. Tokiu būdu, pastatas Ministerijos ilgalaikio turto apskaitos registruose atvaizduotas 12738300,00 Lt įsigijimo verte. Šiuo metu valstybei nuosavybės teise priklausantis

pastatas, Gedimino 40/1 vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-13 nutarimu Nr. 13 perduotas valdyti ir naudoti patikėjimo teise Lietuvos apeliaciniam teismui.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-07-30 nutarimu Nr. 891 Ministerijai valdyti ir naudoti patikėjimo teise buvo perduoti statiniai Trakuose, Vytauto g. 49, kurių balansinė vertė 1793,0 Lt, likutinė vertė 878,0 Lt. Tuo metu galiojusio Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo (1992-06-18 Nr.I-2654) 9 str. nuostatomis duomenys apie ūkines operacijas turi būti įrašyti į pasirinktus apskaitos registrus ne vėliau, kaip per 30 dienų pasibaigus kalendoriniam mėnesiui. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr.IX-574 su vėlesniais pakeitimais) 12 str. 4 p. nustatyta, kad apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ne vėliau kaip iki kito mėnesio 30 dienos. Ministerija, 1999 metais perdavimo-priėmimo aktu perimtą nekilnojamąjį turtą į buhalterinę apskaitą įtraukė tik 2002 m. birželio mėn.

Tokiu būdu, Ministerijoje ilgalaikio turto apskaitos srities vidaus kontrolės sistema nėra pakankamai veiksminga ir neužtikrina, kad klaidos ir netikslumai būtų laiku pastebėti ir ištaisyti apskaitos sistemoje.

Valstybės kontrolė, siekdama, kad Ministerijoje būtų užtikrintas apskaitos ir finansinės atskaitomybės duomenų patikimumas, Teisingumo ministrui Vytautui Markevičiui rekomenduoja:

1. Užtikrinti Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų laikymąsi bei savo ir pavaldžių įstaigų biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo kontrolę;
2. Sustiprinti ilgalaikio turto apskaitos srities vidaus kontrolę bei patvirtinti kontrolės procedūras, kurios garantuotų ilgalaikio turto apskaitos operacijų savalaikiškumą ir apskaitos duomenų teisingumą.

Finansinio audito 2-ojo departamento
direktorė

Vida Atraškienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Vilmantė Jasevičiūtė

Susipažinome:

Teisingumo ministras

Vytautas Markevičius

Finansų departamento direktorė

Gertrūda Tumelienė

(Data)